

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
ТАДЖИКСЬКИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. ШИРИНШО
ШОХТЕМУР (РЕСПУБЛІКА ТАДЖИКИСТАН)
ФЕДЕРАЛЬНИЙ ІНСТИТУТ АГРАРНОЇ ЕКОНОМІКИ (АВСТРІЯ)**

Міжнародна науково-практична конференція

**АГРАРНА ОСВІТА ТА НАУКА:
ДОСЯГНЕННЯ, РОЛЬ, ФАКТОРИ РОСТУ**

Сучасний розвиток ветеринарної медицини

26 жовтня 2023 року

Біла Церква
2023

УДК 378:63:001:636.09(06)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Шуст О.А., д-р екон. наук, ректор.

Варченко О.М., д-р екон. наук.

Димань Т.М., д-р с.-г. наук.

Мірзоєв Т. К., канд. с.-г. наук.

Аріас Р., д-р філософії, доцент.

Гассемі Нейжад Ж., д-р філософії, доцент.

Власенко С.А., д-р вет. наук.

Шаганенко Р.В., канд. вет. наук.

Качан Л.М., канд. с.-г. наук.

Ластовська І.О., канд. с.-г. наук.

Олешко О.Г., канд. с.-г. наук, відповідальний секретар.

Відповідальна за випуск – **Олешко О.Г.**, канд. с.-г. наук.

Сучасний розвиток ветеринарної медицини: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. 26 жовтня 2023 р. м. Білоцерківський НАУ 109 с.

Збірник підготовлено за авторською редакцією доповідей учасників конференції без літературного редагування. Відповідальність за зміст поданих матеріалів та точність наведених даних несуть автори.

2	Короп 1+	Червень	8,2	5	10	1-2
		Липень	7,7	27	54	1-6
		Серпень	7,2	32	64	2-9

З таблиці видно, що рН води в ставку №1 на початку дослідження в червні місяці становило 8,9, при дослідженні риби виявлено 5 інвазованих аргулюсами коропів, що становить 10% від дослідженої риби їх ураженість коливалась від 1 до 2-х аргулюсів на рибу, тоді як у ставку №2 екстенсивність інвазії та інтенсивність була аналогічною, як в першому ставку, проте рН води в останньому було 8,2.

В липні та серпні рН продовжувало знижуватися і в ставку № 2 сягало 7,2 тоді як Е.І. риби аргулюсами становила 64% при І.І. від 2 до 9 паразитів на рибу.

Отже, аналізуючи результати досліджень, які наведені в таблиці можна зробити висновки проте, що в процесі вирощування риби накопичуються продукти життєдіяльності, які сприяють погіршенню гідрохімічного стану води в тому числі зниження ірН. Окрім того надмірне заростання також негативно впливає на якість води, та створюються благоприємні умови для розмноження аргулюсів у водоймі, що в подальшому призводить до підвищення екстенсивності та інтенсивності ураження коропів даними паразитами, що в свою чергу негативно впливає на ріст та розвиток вирощуваної риби.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шерман І.М. Ставове рибництво. 1994. 4 с. URL: <http://dspace.ksau.kherson.ua>
2. Атлас промислових риб України / М.В. Гринжевський та ін. К.: КВІЦ, 2005. 7 с.
3. Джміль В.І. Моніторинг та лікування лернеозу у коропів, що вирощувалися у нагульному ставку ТОВ «Рокитнянський рибгосп» в період 2019 року: матеріали міжнародної-практичної конференції «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Сучасний розвиток ветеринарної медицини. 30 жовтня 2020 року. Біла Церква, С. 29–30.
4. Джміль В.І., Хіцька О.А., Антіпов А.А. Моніторинг епізоотичного стану коропових риб, що вирощувалися у ставку с. Насташка ТОВ «Рокитнянський рибгосп» в період 2021 року щодо діпlostомозу: матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Аграрна освіта та наука: досягнення, роль, фактори росту» Сучасний розвиток ветеринарної медицини. 20 жовтня 2020 року, Біла Церква. С. 64–66.
5. Джміль В.І., Дактилогіроз коропів в рибницьких господарствах київської області. Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2010. Том. 12. № 2 (44) Ч. 1. 89 с. URL: [file:///C:/Users/Asus_001/Downloads/nvlnu_2010_12_2\(1\)_19.pdf](http://file:///C:/Users/Asus_001/Downloads/nvlnu_2010_12_2(1)_19.pdf)
6. Влада П. Хвороби, що псують товарний вигляд риби. Ветеринарна медицина України. 2006. № 5. 42 с.
7. Микитюк П.В., Якубчак О.М. Хвороби прісноводних риб. Урожай. 134 с.
8. Вовк Н.І., Божик В.Й. Хвороби прісноводних риб. К.: Агроосвіта. 241 с.

УДК 636.2.09:661.155.3:547.992

ТИШКІВСЬКА Н.В.^{1,2}, канд. вет. наук

natalya_tyshkivska@ukr.net

ЛІСІНА Г.В.², нач. відділу з наук.-технічн. роботи

КШАНОВСЬКА Т.В.², нач. відділу випробувань

¹Білоцерківський державний аграрний університет

²ДП «Київоблстандартметрологія»

ЕФЕКТИВНІСТЬ ЗАСТОСУВАННЯ КОРМОВИХ СУМІШЕЙ НА ОСНОВІ БІОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН ГУМІНОВОЇ ПРИРОДИ ДЛЯ ЛАКТУЮЧИХ КОРІВ

Анотація. Застосування органічної кормової суміші на основі біологічно активних речовин гумінової природи сприяло зростанню жирності молока у 40 % дослідних корів від 0,2 до 0,92 %, середні значення по групі збільшились на 0,2 %.

Масова частка білків через 30 днів застосування органічної кормової суміші у середньому по групі зросла на 0,2 %, за середнього показника по групі 3,47±0,07 % (3,12–4,2 %). Молочна продуктивність корів на кінець дослідження зросла на 5,8 %.

Ключові слова: гумінові кислоти, масова частка жиру, масова частка білків, лактоза, молочна продуктивність.

TYSHKIVSKA N.V.^{1, 2}, candidate Vet. of science, **LISINA H.V.**², beginning department of science and technology work, **KSHANOVSKA T.V.**², beginning testing department

¹Bilotserk State Agrarian University

²DP "Kyivovblstandardmetrology"

EFFICIENCY OF USING FEED MIXTURES BASED ON BIOLOGICALLY ACTIVE HUMIC SUBSTANCES FOR LACTATING COWS

Abstract. The use of an organic feed mixture based on biologically active substances of humic nature contributed to the increase in milk fat content in 40% of experimental cows from 0.2 to 0.92%, the average values for the group increased by 0.2%.

The mass fraction of proteins after 30 days of using the organic fodder mixture increased by 0.2% on average for the group, with an average of $3.47 \pm 0.07\%$ (3.12–4.2%) for the group. The milk productivity of cows at the end of the experiment increased by 5.8%.

Key words: humic acids, mass fraction of fat, mass fraction of proteins, lactose, milk productivity.

Актуальність напрямку дослідження. Молоко та молочні продукти є джерелом енергії, легкозасвоюваних білків, жирів, вітамінів, макро- і мікроелементів. Їх роль у забезпеченні поживними речовинами населення має вирішальне значення. Під час війни виробництво молока в Україні скоротилося, за рахунок скорочення поголів'я корів та внаслідок окупації російськими загарбниками значної території України, проте завдяки ефективній роботі молочних ферм у безпечніших регіонах та релокації поголів'я із постраждалих від війни районів вдалося мінімізувати втрати.

Для підвищення молочної продуктивності корів та показників якості і безпечності сирого незбираного молока необхідно забезпечити лактуючих корів поживними та біологічно активними речовинами. Використання біологічно активних сумішей, виготовлених на основі екологічно безпечних компонентів, гумінових кислот є актуальним питанням сьогодення.

Мета досліджень. Вивчити ефективність застосування кормових сумішей на основі біологічно активних речовин гумінової природи для лактуючих корів.

Матеріали і методи дослідження. Дослідження проводили у ТОВ "ГК "Вітагро" с. Курилівка Хмельницька обл., Хмельницький р-н на коровах голштинської породи німецької селекції. Коровам (n=15) групи роздою на 70–120 день лактації протягом 30 днів до раціону додавали органічну кормову суміш виготовлену на основі торфу у кількості 20 г на 100 кг маси.

Зразки молока відбирали під час контрольного доїння корів на початку дослідження та після 30-ти денного застосування органічної кормової суміші. Відібрані зразки молока охолоджували до 4 °C і доставляли у Експертний центр діагностики та лабораторного супроводу "Біолайтс", м. Тернопіль для дослідження.

У молоці визначали молочну продуктивність корів, масову частку жиру, білків, лактози, загальноприйнятими методами.

Основні результати та їх інтерпретація. Масова частка жиру у молоці корів на початку дослідження становила в середньому по групі $3,69 \pm 0,17\%$, значення коливались від 2,56 до 4,69 %. У молоці 13,3 % корів, жирність була нижче базисної норми і коливалась в межах від 2,56 до 2,79, що на 0,2 % нижче базисної норми.

Уведення у раціон органічної кормової суміші на основі гумінових кислот сприяло збільшенню жирності молока на 0,2 % за коливання значень від 2,57 до 5,06 %, за середнього значення по групі $3,89 \pm 0,2\%$. Незначне зростання жирності молока пов'язано зі збільшенням цього показника у молоці 40 % дослідних корів від 0,2 до 0,92 %. У молоці решти корів жирність молока не змінювалась.

Масова часта білків у молоці корів на початку дослідження становила у середньому по групі $3,28 \pm 0,07\%$, значення коливались від 2,71 до 3,94 %, що відповідає базисній нормі. Проте у 6,7 % тварин (1 корови) значення були нижче базисної норми і становили 2,71 %. У

молоці 26,7 % корів масова частка білків відповідала базисній нормі з коливаннями значень від 3,04 до 3,2 %, у молоці решти корів значення коливалися в межах від 3,26 до 3,94 %.

Через 30 днів застосування органічної кормової суміші відмічали збільшення масової частки білків у молоці корів у середньому по групі на 0,2 %, за середнього показника по групі $3,47 \pm 0,07$ % із коливаннями значень від 3,12 до 4,2 %. Аналізуючи отримані результати, відмічаємо, що у молоці 80 % досліджених корів масова частка білків зросла від 0,1 до 0,9 %. У молоці решти (20 %) корів масова частка молока не змінилася, проте значення відповідали базисній нормі (3,0 %), що затверджена Кабінетом Міністрів України у встановленому порядку.

Масова частка лактози вірогідно не змінилася і становила відповідно $4,7 \pm 0,04$ % за коливання значень від 4,39 до 4,86 % на початку дослідження та $4,65 \pm 0,04$ % (4,28–4,84 %) по завершенню досліду, різниця становить 0,05 %.

Позитивну дію гумінових речовин можна пояснити посиленням метаболічної активності клітинних мембран за рахунок прискорення окислювальних процесів, що внаслідок збільшення поглинання поживних речовин стимулюють життєво важливі функції.

За повідомленням авторів найпростіші поглинають і перетравлюють велику кількість бактерій рубця, тим самим зменшуючи потік бактеріального білка з рубця у дванадцятипалу кишку. Завдяки здатності найпростіших здійснювати протеоліз та дезамінування, зменшення їх чисельності в рубці призводить до збільшення кількості азоту мікробного походження, що надходить у дванадцятипалу кишку. Таким чином, позитивні зміни в молоці могли бути частково зумовлені повноцінним використанням поживних речовин завдяки дії гумінових речовин. Вони модифікують мікробіоту кишечника і тим самим покращують використання поживних речовин з корму, що благоприємно впливає на хімічний склад молока.

Середньодобовий надій на початку дослідження у середньому по групі становив $36,73 \pm 0,6$ кг (35,43–38,9) по завершенню дослідження показники збільшилися на 2,12 кг і становили $38,85 \pm 0,19$ кг (37,3–39,9) на добу, що вказує на позитивний вплив гумінових кислот на молочну продуктивність корів.

Висновок. Додавання до раціону лактуючих корів органічної кормової суміші на основі біологічно активних речовин гумінової природи сприяє збільшенню масової частки жиру у молоці та масової частки білків на 0,2 %, молочна продуктивність зростає на 5,8 %.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. McCann J.C., Wickersham T.A., Looor J.J. Highthroughput methods redefine the rumen microbiome and its relationship with nutrition and metabolism. *Bioinform Biol Insights*. 2014. P. 109–125.
2. Storm A.C., Hanigan M.D., Kristensen N.B. Effects of ruminal ammonia and butyrate concentrations on reticulorumen epithelial blood flow and volatile fatty acid absorption kinetics under washed reticulorumen conditions in lactating dairy cows. *J. Dairy Sci.* 2011. No 94. P. 3980–3994.
3. Islam K.M.S, Schumacher A., Gropp J.M., Humic acid substances in animal agriculture. *Pakistani Journal of Nutrition*. 2005. No 4. P.126–134.
4. Analyse of traits of milk production in dairy cows / J. Bujko et al. *Potravinarstvo Slovak Journal of Food Sciences*. 2011. Vol. 5. No 1. P. 5–9.

УДК 616 – 606.411

УТЕЧЕНКО М.В.¹, канд. вет. наук

ФАЛОВСЬКИЙ А.М.², лікар вет. мед.

*Білоцерківський національний аграрний університет*¹

*ТОВ «Айболит» м. Біла Церква*²

m.utchenko@gmail.com

КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНА ДІАГНОСТИКА ЛІМФОМ У СОБАК

Цитологічний метод діагностики, як один із морфологічних методів, є досить об'єктивним і використовується для верифікації лімфом в собак.

Ключові слова: онкологія, лімфома, лімфоїдна тканина, собака, цитологічна діагностика.